

e-post: registrator@ltu.se

Yttrande avser ert dnr FI2025/00457

Luleå tekniska universitet (LTU) yttrar sig härmed över AI-kommissionens betänkande *Färdplan för Sverige* (SOU 2025:12). Universitetet tillstyrker betänkandet *Färdplan för Sverige* (SOU 2025:12) och vill därutöver lämna följande kommentarer:

- Universitetet delar AI-kommissionens uppfattning att det fortsatta arbetet och erforderliga beslut måste ske snabbt för att Sveriges position på området ska kunna stärkas. Universitetet vill betona hur viktigt detta är för att Sverige ska bli framgångsrikt inom AI-utveckling och -tillämpning.
- Luleå tekniska universitet stödjer starkt förslaget att skapa excellenscenter inom AI. Det i rapporten nämnda programmet *Wallenberg AI, Autonomous Systems and Software Program* (WASP), finansierat av Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, har inneburit ett betydande genomslag inom och utanför Sverige. Universitetet menar att det är mycket viktigt att satsningar av den typen fortsätter utvecklas och de samtidigt inte blir för koncentrerade utan omfattar lärosäten från hela landet, med olika profiler.
- Universitetet stödjer en satsning på ökad användning av AI inom offentlig sektor. Den föreslagna AI-verkstaden föreslås etableras och förvaltas av Skatteverket och Försäkringskassan. Givet att AI-verkstaden ska vara till gagn för hela den offentliga sektorn bör hänsyn samtidigt tas till olika aktörers uppdrag, datatyper och -mängder samt deras organisatoriska storlek.
- Luleå tekniska universitet betonar vikten av att alla får tillgång till AI-verktyg och utbildning. Rapporten lyfter detta, men bör tydligare framhålla att engagemang i AI-utbildning angår alla medborgare. Nyfikenhet, delaktighet och viljan att utveckla sin kompetens är avgörande för att hela samhället ska kunna dra nytta av AI. Ett konkret förslag är att stödja initiativ som ökar medvetenheten om AI:s påverkan och lyfta fram förebilder som visar hur AI kan förbättra olika människors vardag.

- Färdplanen belyser AI ur olika akademiska och branschspecifika perspektiv. Universitetet vill dock även lyfta fram kultur-, media- och underhållningssektorerna som viktiga resurser för att förverkliga färdplanens mål, då dessa sektorer:
 - o främjar anpassning till teknologiska och kulturella förändringar och kan därigenom bidra till att stärka samhällets AI-kompetens.
 - o i hög grad påverkas av generativ AI, som omformar kreativt arbete, upphovsrätt och produktionsprocesser.
 - o bidrar med kreativitet och innovationskraft som berikar andra branscher.
- Även om universitetet inledningsvis betonade att det är viktigt att beslut om satsningar fattas skyndsamt vill universitetet betona att det är centralt att de demokratiska och etiska aspekterna av AI, vilka diskuteras i förslaget, får en tydlig plats i det fortsatta arbetet. Universitetet menar att det inte minst ur ett forskningsetiskt perspektiv blir absolut centralt att de etiska aspekterna tas i beaktande i alla delar av utveckling och användning.

I detta ärende har rektor Birgitta Bergvall-Kåreborn beslutat. Verksamhetscontroller Peder Rönnbäck har föredragit. I den slutliga beredningen har också professor Peter Parnes, professor Marcus Liwicki, bitr. professor Nyssim Lefford och professor Karolina Parding.